

LAUSUNTO
13.6.2024

Hallituksen esitys laiksi ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi VN/33727/2023

Huoltovarmuus ja huoli luonnonvara-alojen koulutuksista

Olemme Osuuskunta Maitosuomessa huolissamme Luonnonvara-alan koulutuksen rahoituksesta tulevaisuudessa.

Hallituksen esityksessä todetaan, että huoltovarmuuden varmistamiseksi ammatillisessa koulutuksessa on varmistettava, että kriittisten alojen osaamistarpeisiin vastataan riittävästi. Samaisessa hallituksen esityksessä ollaan kuitenkin leikkaamassa rajusti luonnonvara-alan koulutusten rahoitusta. **Luonnonvara-alan koulutusten siirtäminen halvempaan kustannuskoriin, ja sitä myötä rahoituksen putoaminen noin 28 prosentilla tulee toteutuessaan vaikeuttamaan merkittävästi osaavan työvoiman saatavuutta ruoka-alalla ja alkutuotannossa.**

Opetushallitus kerää vuosittain tietoja ammatillisen koulutuksen kustannuksista. Tutkintojen sijoittuminen eri kustannusryhmiin perustuu pitkälti OPH:n kustannusraportteihin, joka ei anna oikeaa kuvaa esimerkiksi tilakustannuksista. Luva-alan tarvitsemat tilat ja oppimisympäristöt, mm. navetat, lampolat ja hevostallit ovat merkittävästi kalliimpia ja pinta-alaltaan suurempia kuin monella muulla alalla. Tila- ja oppimisympäristökustannukset eivät näy tiedonkeruussa suoraan tutkintojen kustannuksina, vaan ne raportoidaan koulutuksen järjestäjätasolla.

Luonnonvara-alojen koulutusta järjestetään pääsääntöisesti omissa, keskimääräistä pienemmissä yksiköissä, joissa kuitenkin täytyy olla tarjolla samat palvelut ja toiminnot kuin suurissakin yksiköissä, ja myös tästä syystä koulutuksen järjestämisen kokonaiskustannukset luonnonvara-aloilla ovat merkittävästi kustannusten keruutiedoissa näyttäytyvää kalliimpia.

Esityksen mukaisesti jatkossa maatalousalan perustutkinto ja esimerkiksi matkailualan, media-alan tai turvallisuusalan perustutkinnot olisivat yhtä kalliita järjestää, vaikka koulutustoimintaa paikan päällä havainnoimalla voidaan selkeästi nähdä, että maatalousalan koulutuksen vaatimat tila-, laite-, ajoneuvo- ja eläinresurssit ovat merkittävästi näitä kolmea alaa suuremmat.

Vaadimme, että luonnonvara-alojen tutkinnot palautetaan tulevassa asetuksessa niihin kustannusryhmiin, missä ne tällä hetkellä ovat ja huomioidaan näiden alojen merkitys huoltovarmuuden näkökulmasta sekä turvataan jatkossakin mahdollisuus kouluttautua luonnonvara-aloille. Elintarvikeala tarvitsee tulevaisuudessakin ammattitaitoisia yrittäjiä. Hyvä koulutus käytännön oppimisympäristössä on välttämätöntä.

Ilpo Lukkarinen

toimitusjohtaja

Osuuskunta Maitosuomi